

Nuorten neuvonantajien tapaaminen

Teema: Terveys

Paikka: Pyörön koulu, Kuopio

Aika: Torstai 2.3.2023

Paikalla: 24 oppilasta (6. luokka), opettaja, erikoistutkija Terhi Tuukkanen, lapsiasiavaltuutettu Elina Pekkarinen

Lapsiasiavaltuutettu tapasi alakoululaisia Pyörön koulussa Kuopiossa maaliskuussa 2023. Tapaamisessa kuultiin 6. luokan oppilaiden ajatuksia terveydestä. Tapaamisessa keskusteltiin oppilaiden kanssa kolmesta teemasta: terveydestä yleisesti, terveyspalveluista ja terveyden edistämisestä. Oppilaat keskustelivat teemoista ensin pienissä ryhmissä, minkä jälkeen käytiin yhteistä keskustelua.

Alakoululaiset hahmottivat terveyttä sekä fyysisenä että henkisenä hyvän olon tilana. He kertoivat saaneensa terveyteen liittyvää tietoa netistä, kirjoista, koulusta, vanhemmilta, sekä terveydenhuollon ammattilaisilta, kuten lääkäreiltä ja terveydenhoitajilta. Oppilaat kertoivat, että koulussa heille opetetaan terveyteen liittyvistä perusasioista, kuten kehon toiminnasta, ruoasta, unesta, liikunnasta ja hygieniasta sekä päihteistä. Suurin osa oppilaista kertoi jutelleensa terveydestä kavereiden kanssa, mutta osa ei ollut tehnyt niin.

Useimmat oppilaat kertoivat saaneensa apua, kun he ovat sitä tarvinneet. Joukossa oli kuitenkin myös oppilaita, jotka eivät olleet saaneet apua. Jotkut kertoivat saaneensa apua pakotetusti eli he eivät ole vapaaehtoisesti menneet lääkäriin. Osa lapsista puolestaan kertoi, etteivät he ole saaneet apua, koska he eivät ole uskaltaneet puhua ongelmista aikuisille. Suurin osa lapsista kertoi saaneensa hyvää kohtelua silloin, kun he ovat tarvinneet apua. Jotkut lapset olivat kuitenkin saaneet huonoa tai välinpitämätöntä hoitoa esimerkiksi tapaturmien yhteydessä. Eräs lapsi kertoi, että murtuneen raajan hoitoon oli terveydenhuollossa suhtauduttu yliolkaisesti: *"Se vaan pisti jotain nimiä ylös ja anto mulle jääpussia."*

Kun oppilailta kysyttiin, mitä aikuisten pitäisi huomioida, kun he hoitavat lapsia, korostui vastauksissa lasten kuunteleminen: *"että kuuntelisi enemmän mitä lapsi sanoo"*. Lapset toivoivat aikuisilta ymmärrystä, rauhallisuutta, lohdutusta ja lapsen iän huomioimista. Suurin osa oppilaista oli sitä mieltä, että lapsilla on riittävästi tietoa, mistä he saavat tarvittaessa apua, mutta osa lapsista oli eri mieltä: *"yleensä, mutta ei aina"*.

Lasten terveyttä uhkaavat oppilaiden mielestä tapaturmat, päihteet, huonot kaverit tai vanhemmat, sodat, sairaudet sekä puhelin. Monet lapset mainitsivat myös koulun tai koulukiusaamisen ja syrjinnän uhkaavan lasten mielenterveyttä. Lasten terveyttä edistävät puolestaan hyvä ruoka, uni, liikunta, hygienia, lääkkeet sekä terveydenhuolto. Myös hyvien uutisten ja mukavien asioiden koettiin edistävän terveyttä.

Oppilaiden mielestä lapset itse voivat edistää terveyttä huolehtimalla itsestä, liikkumalla ja välttämättä päihteiden käyttöä. Vanhemmat voivat huolehtia lapsista, neuvoa heitä ja olla huutamatta tai hakkaamatta. Lapset toivoivat, että *"aikuiset puuttuisivat kehittävästi päihteiden käyttöön eikä huutamalla tai takavarikoimalla"*. Opettajat voisivat oppilaiden mukaan opettaa enemmän terveyteen liittyvistä asioista ja vähentää läksyjä. Päättäjät puolestaan voisivat lisätä vapaa-ajan tiloja lapsille ja nuorille, kehittää ympäristön turvallisuutta ja tehdä lasten kannalta hyviä valintoja. Myös kavereille oppilailla oli toive: *"ei pakota päihteisiin mukaan ja ei pakota tekemään mitään tyhmää"*.

Päättäjille lapset halusivat lähettää sellaisia terveisiä, että lapsille pitäisi maksaa palkkaa koulunkäynnistä, opettajien palkkaa pitäisi korottaa, kasvisruoat pitäisi poistaa koulun ruokalistalta ja stressaavia läksyjä pitäisi vähentää. Lapset myös toivoivat, että vaaleihin osallistujat toteuttaisivat lupauksensa, päättäjät tekisivät hyviä valintoja ympäristön kannalta ja että armeijan harjoituksia maan puolustamiseksi lisättäisiin.

